

KIS LAP

KIS CZICZÁK. (Lásd a 358. lapon.)

A RABLÓJÁTÉK.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

E Kálmán nagyon jól tudta, hogy ha a vásott ficzkók egyszer bent lesznek a kertben, nem csupán a földre hullott gyümölcsöt fogják fölszedni, hanem hozzányulnak a fán levőhöz is. Reszketett a gondolatra, hogy apja nemes barackfáiról, melyekre olyan büszke, e gonosz fiuk leszedhetik az épen érni kezdő gyümölcsöt; minden áron igyekezett tehát szabadulni Berczi kezeiből. De Berczi nem eresztette. Kálmán hevesen kiáltá:

— Hiába tartsz vissza... egyszer mégis csak el fogsz ereszteni s akkor rögtön sietek édes apámhoz s megmondok neki mindent. Majd meglátom, nem adjátok-e vissza a kulcsot!

— Oh csak tessék, menj és mondd meg. De én is veled megyek és megmondom atyádnak, hogy a kulcsot zálogul tartottam meg, mert három tizessel adósom vagy; ő aztán bizonyosan kérdezni fogja, honnan ered az adósság s én persze megmondom, hogy pénzbe játszottunk. Hallottam hírét, hogy atyád mennyire szereti ezt hallani... ha megtudja, majd lesz neked »ne mulass«!

Kálmán elsápadt és sokkal félénkebben mondá:

— Nem... azt nem fogod neki megmondani.

— De igen! Csak azon féltétel alatt hallgatok, ha te is hallgatsz!

— Jól van, nem szólok hát semmit.

— Esküdjél meg... esküdjél meg, hogy a kulcsról nem szólsz semmit és hogy a három tizeskét holnap meghozod.

Kálmán vonakodott... érezte, hogy ez mindakettő nagyon gonosz dolog... azt fogadni meg, hogy nem értesíti édes apját a tolvajok tervéről és hogy másnap hoz pénzt, mikor pedig egy krajczárja sincs. De már rajta volt a rosz uton s midőn Berczi újból fenyegetőzni kezdett, nem tudott ellenállani. Megfogadta, hogy mindent úgy tesz, amint Berczi kívánja. Ekkor aztán végre szabadon bocsátották.

Egész erejéből szaladt be a faluba, hazafelé. De még nem ért hazáig, midőn szüleivel találkozott, kik szintén épen ezen az uton mentek hazafelé. És szerencsétlenségére apja rögtön a kulcs után kérdezősködött.

— Becsuktad-e jól a kertajtót? Eltetted a kulcsot?

— A kulcsot?... a kulcsot...? hebegé Kálmán... Igen... a kulcs...

— No's? mi történt a kulccsal? Talán elvesztetted?

Kálmán kapott rajta, hogy hazugsággal kimentheti magát. Ez csak tetőzte ugyan az eddigi hibákat, de már annyira jutott, hogy meg sem gondolta többé, mit cselekszik. Rámondta tehát atyja kérdésére, hogy valóban elvesztette a kulcsot.

— Ez baj! Ha valaki megtalálja és fölismeri, éjjel egészen kifoszthatja drága gyümölcseimet. Meg kell keresnünk a kulcsot.

— De már sötétedik... aligha megtalálhatjuk, hebegé Kálmán.

— Ha egészen sötét éjszaka lesz, akkor még kevésbé fogjuk megtalálni. Ve-

zess arra, ahol jártál . . . bizonyosan szaladgálás közben esett ki a kulcs zsebedből.

És nagy buzgalommal keresték a kulcsot . . . maga Kálmán is úgy tett mintha keresné . . . ámbár talán inkább azért hajolt le annyira, hogy ne lássák arcán a szégyenpirt, mely elborította. A keresés igen természetesen hasztalan volt, de Kálmán nem merete megmondani. És amint javában keresték, találkoztak Berczivel és pajtásaival.

— Fiuk, nem találtatok egy kulcsot? kérde Kálmán atyja.

— Kulcsot? Nem találtunk mi semmit, felelé Berczi s merészen szembe nézett. Pedig itt járkalunk már régóta. Most már sötét is van, nem látni . . . hanem holnap bizonyosan megkerül a kulcs . . . bizonyosan megkerül.

Berczi olyan gunyosan mondta e szavakat, hogy Kálmán atyja csodálkozva nézett reá; de mivel nem tudta mire magyarázni, nem szólt semmit, csak folytatta a keresést. A fiuk ezalatt eltávoztak s Kálmánt szinte a hideg rázta . . . jól tudta, hogy Berczi és pajtásai a kertbe siettek, hogy fel akarják használni az időt, míg Kálmánnék távol a kulcsot keresték és így meg sem lephették a tolvajokat. Végre Kálmán sehogy sem állhatta tovább és így szólt:

— Kedves apa . . . ha valaki megtalálta a kulcsot . . . belopózhatik a kertbe. Jó volna talán valamit bedugni a kulcslyugba; akkor ki nem nyithatják. Mindjárt haza szaladok és megteszem.

— Azt ne tedd, mert még a zárt is elrontod! felelé apja.

De Kálmán ezt már nem hallotta, mert gyorsan futva már messzire ért s egy pillanat alatt el is tűnt. Atyja még egy idejig folytatta a keresést, de midőn egészen besötétedett, végre mégis abba kellett hagynia. Kissé boszusan megindult tehát hazafelé.

Kálmán ezalatt hanyatt homlok, futva, már rég otthon termett és egyenesen a kertbe sietett, tulajdonképen nem is tudva, mit fog tenni.

Attól remegett leginkább, hogy Bercziék talán már el is távoztak a kertből, miután a pompás barackfát lekoppasztották. Ez a félelme azonban alaptalan volt; Berczi és pajtásai épen akkor nyitottak be a hátsó ajtón, mikor Kálmán a ház felől belépett; az esthomályban távolról nem láthatták egymást, de a barackfa alatt egyszerre csak szemben állottak. Berczinek ez nem igen volt kedvére, de aztán nagyot nevetett és így szólt:

— Ahá, te is eljöttél! Ugy látszik, neked is fáj a fogad egy kis jó barackkra, melyet atyádtól nem kaphatsz. Annál jobb, együtt fogjuk megenni.

— Itt nem fogtok semmit megenni, felelt Kálmán elszántan. Nem azért jöttem, hogy tiltott gyümölcsöt egyem, hanem hogy ti meg ne lopjátok édes atyámat. Még csak az kellene, hogy azt megengedjem!

— Ohó, de nem így alkudtunk ám, barátocskám! szólt Berczi dühösen. Apádé vagy nem, az nekünk mindegy; mi most rablók vagyunk és te is társunk vagy, velünk kell tartanod.

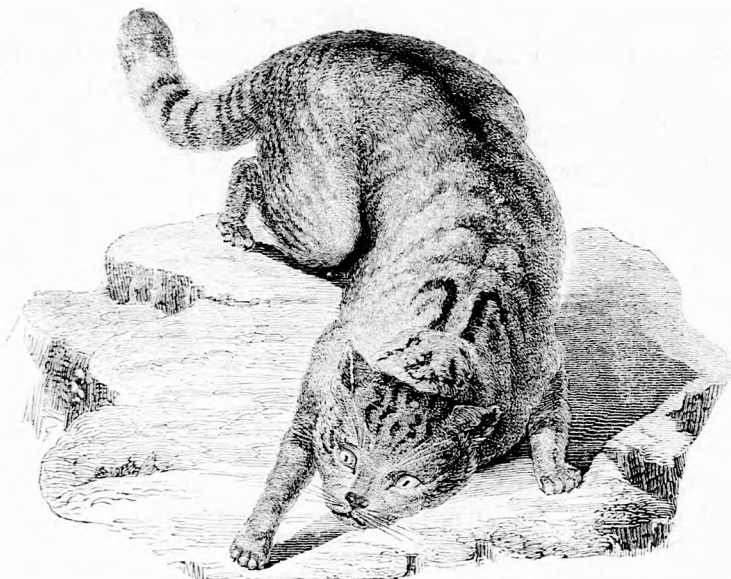
— Ugyan hagyjátok már azt az ostobaságot! Én nem vagyok rabló és azt

nem türom, hogy ti itt raboljatok. Takarodjatok innen, mert különben lármát csapok.

— No no, pajtáskám, talán bizony elfelejtetted esküdet, hogy nem fogsz ellentállni? Ugy-e most már hallgatsz, hogy eszedbe juttattam! Hát csak állj félre kedves pajtás, mert tudod, hogy én vagyok a rablóvezér és én parancsolok neked.

E szavakat azonban már csak félig mondta ki, mért e pillanatban a bokrok közül egy magas, izmos alak lépett elő, — Kálmán atyja, ki aggodván, hogy fia csakugyan el találja rontani az ajtó zárját, utána sietett és hallván a czivakodó beszédet, odasietett, — mindent meg hallott.

— Mi ez? Micsoda beszéd ez rablók-ról, esküről? Mit kerestek ti itt az én

A VADMACSKA. (Lásd a 366. lapon.)

kertemben, semmirevaló ficzkók? És te Kálmán, micsoda czimboraságban vagy te ezekkel a vásott fiukkal?

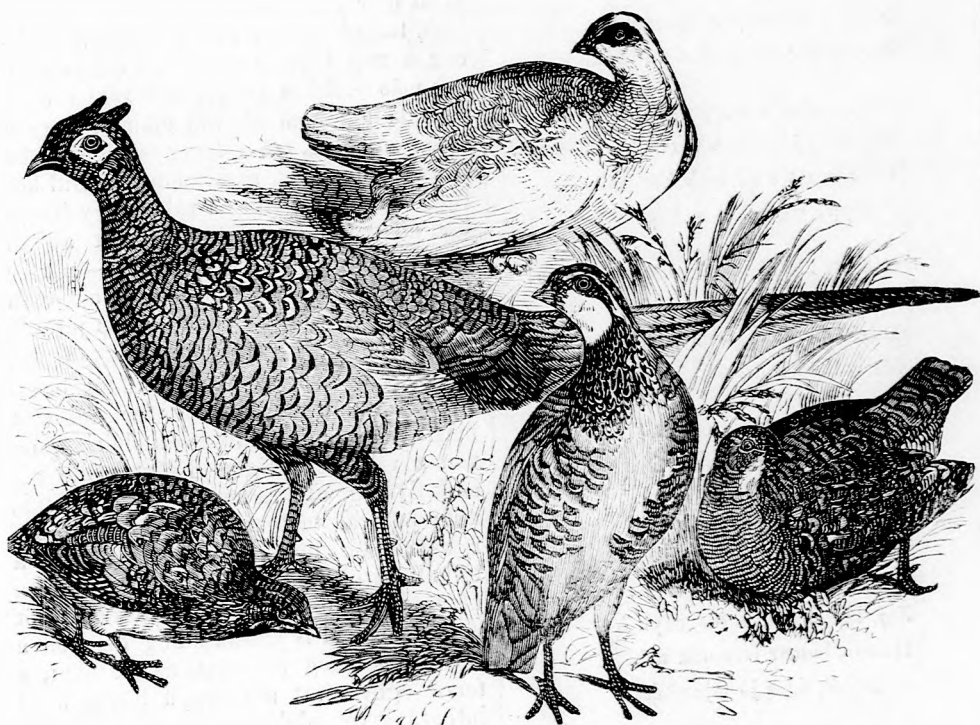
Volt ekkor rémület! Bercei és pajtásai szerettek volna megugraui, de nem lehetett, mert Kálmán atyja éppen köztök és az ajtó közt állt, aztán meg egy nagy bot is volt a kezében. Maradni kellett és

vallani. Keserves vallatás volt ez, főleg Kálmánra nézve, ki szeretett volna a föld alá bujni szégyenében. mikor szép sorjában kisült az egész gonosz csíny, melynek bármennyire kedve ellen, de mégis részese volt; mert tudta, milyen gonoszságba csapott át, ami eleinte csak játék akart lenni, és mégsem hagyta el

a rossz társaságot, maga is élvezte a lopott figét, tudta rossz szándékaikat s végül ő maga hagyta náluk a kulcsot, atyjának pedig azt hazudta, hogy a kulcs elveszett.

Ami ezután következett, az már nem volt olyan kellemes, mint az édes

fige, meg a baraczk. Berczit és pajtásait Kálmán atyja haza kísértette, egyuttal pedig értesítette szüleiket a történekről és mindegyik szigorú büntetést kapott, úgy, hogy nagyon sokáig nem feledték el. Maga Kálmán sem menekült a büntetés-

A FÁCZÁNOSBAN. (Lásd a 366. lapon.)

től; de megadással viselte, mert érzé, hogy megérdemelte. És mert belátta hibáját, meg is fogadta, hogy többé nem keveredik rossz pajtások közé és még tréfából, játékból sem bocsátkozik olyasmibe, aminek rossz következményei lehetnek; ha

pedig mégis valami hibákövetne el, őszintén megvallja mindjárt és jóváteszi.

Fogadását meg is tartotta becsülettel s azóta soha sem keveredett többé ilyen kellemetlenségekbe.

K I S C Z I C Z Á K.

(Képpel a czímlapon.)

HOVÁ lett a vén czirmosunk?
Nem láttam már van két napja!
A husoeskát, a tejeckét
Ime: érintetlen hagyja.

Csitt! Mit hallok? Ott miákol;
Csakugyan ő, a mi cziczánk!
Nézd csak, milyen hívogatón,
Milyen furesán tekint mi ránk.

Abnyaukol s megy előre,
Mig meg lépünk a nyomába.
Csak vezet s mi csak követjük —
S hopp! belépünk a kamrába.

Hát ott . . . ni . . . ni, milyen kedves!
Vagy öt apró, piczi czicza!
Még vakoeskák, nem is látnak;
Ma születtek, az északa.

Ezért késett hát a czirmos
S nem láttuk már vagy két napja. . . .
Most fiait pedig rendre
Nekünk szépen bemutatja.

Olyan véknyan miákolnak . . .
Jaj, tán sirnak is szegénykék!
Hamar, hamar hozzunk neki
Zsemlyét, édes jó tejeckét!

Minek tejet, minek zsemlyét?
Hisz csak anyatejjel élnek! . . .
A zsemlyéckét, a tejeckét
Inkább hordjuk majd a vénnek!

ÉSZAK ÉS DÉL.

— *Hajósok megérkezése az északi sarkvidékre. —*
A Sphinx-szobor Egyiptomban. —
(Képekkel a 364. és 365. lapokon.)

HAJDANÁBAN, több száz esztendővel
ezelőtt: az emberek még azt hitték,
hogy ez a föld, a melyen élünk, egy nagy
lapos asztalhoz hasonlít, mely valami tit-
kos módon lebeg a nagy világűrben.
Most már azonban tudjuk, hogy ez nem
igaz, tudjuk hogy a föld gömbölyű és fo-
rog a nap körül s a tudósok ezt és még
sok más érdekes dolgot bebizonyítottak.
Annak, aki nem akarná elhinni, hogy a
föld gömbölyű, ezt a legegyszerűbben be
lehet bizonyítani azzal, hogy a föld kö-
rülutazható, vagyis: ha valaki egy irány-
ban megindul és folyton-folyvást abban
az irányban utazik, hát végre — persze
roppant ut ez! — ugyan oda ér, ahonnan
kiindult, ugy, mint midőn körben járunk.

Ilyen utat a föld körül már sokan
tettek; ezenkívül azonban a tudós buvá-
rok számtalan utazást rendeznek folyvást
másfelé is, hogy fölkutassák, leírják, mi
van a föld kerekiségén. Ezért pedig mi,
akik ily nagy utakra nem vállalkozhatunk,
nagy hálával tartozunk, mert csak e de-
rék tudósok munkáiból ismerhetjük a
tőlünk távol eső világrészeket. Az ilyen
utazások többnyire nagy fáradsággal, sőt
veszedelemmel is járnak s míg északon a
rettenetes hideg fenyegeti az utasokat, a
forró égőv alatt a szörnyű hőség által
juthatnak veszedelembé.

Az északi sarkvidéken, mint tudjá-
tok, jóformán egész éven át tél uralkodik,
a tengerben óriás jéghegyek uszkálnak,
melyek agyonzusással fenyegetik a hajó-
sokat; pedig oda csak hajón lehet utazni.
A szegény eszkimók, akik itt laknak, szí-
vesen fogadják az idegeneket és adnak jó
tanácsot is, merre lehet az utat folytatni
tovább észak felé, oda, ahol már ember
meg nem élhet, ahol csak a jeges medve

tanyáz. Sok bátor hajós merészkedett ide benyomulni és, fájdalom, sokan oda is veszttek a jéghegyek között örökre.

A déli védéken, a forró égőv alatt viszont az a baj, hogy nagyon is nagy a meleg és kevés a víz, Afrika homokpusztáin a szomjuság öli meg az utasokat. Itt azonban mégis könnyebben lehet boldogulni, mert ha mindenképp elég készletet visz magával az utas, akkor nem igen éri veszedelem. A legérdekesebb ország a forró Afrikában Egyiptom, melyről már a Szentírásban is sokat olvashatunk. Hajdan igen hatalmas birodalom volt, híres nagy királyai voltak, kik abban is örömeiket lelték, hogy óriási épületeket, szobrokat emeltettek, melyek még mai nap is, sok ezer esztendő múltával, fennállanak, ám-bár némelyekről most már azt sem tudjuk hogy voltaképpen micsoda, mirevaló volt. Ilyen csodálatos a Sphynx-szobor is, mely egy óriási fejet ábrázol, oly nagyot, hogy mint valami nagy hegy emelkedik magasra a sík homok pusztán és csak nagy létrákkal lehet a tetejére fölmászni.

ÁZSIAI MUZSIKUSOK.

(Képpel a 368. lapon.)

MINDNYÁJAN szeretjük a zenét, ugy-e? Még kicsi babák voltak, nem akartatok engedelmeskedni a dadának, sőt még a mamáskának sem, esténként nem akartatok aludni, — de mihelyt daloltak, zenéltek: azonnal megszelidültetek, mert a zene tetszett a fületeknek. Most, hogy nagyobbacska vagytok, már magatok is hozzá fogtok s tudom sok van köztetek, aki zongorán vagy más hangszeren játszani tanul, sőt már tud is; hallgatni pedig most is szeretitek a szép dalt és zenét, mert ez kellemes és nemes élvezet. De nemcsak ti szeretitek, a felnőttek is. Zene mellett mulatnak az ifjak, zene szóval masiroznak a katonák, zenét hallgatni járnak színházba és hangversenybe

és ha a jó Istenhez fohászkodunk a templomban, ott is megszólal a szent egyházi zene, az orgona hangjai mellett száll föl magasba az ájtatos ének.

De nemcsak mi, a művelt ország lakosai szeretjük a zenét. Még a műveletlen, sőt a jóformán egészen vad néptörzsek is, melyek távol Afrikában, Ausztráliában erdőn, mezőn barangolva élnek, még azok is nagy barátjai a zenének. Hanem persze, az ő zenéjük nagyon furcsa zene ám, körülbelül olyan, mintha a három éves Pistika vagy Milike játszana a hegedűn, vagy fújna a fuvalába; a hangszer ad ugyan hangot s Pistikának meg Milikének ez elég; pedig az még nem dal, nem igazi zene. Ahhoz érteni kell, azt tanulni kell. Természetesen csak ha van mester. De a műveletlen népeknél a mester maga sem sokat tud, a hangjegyeket nem ismerik, csal hallás után játszanak, mint nálunk is még a cigánybandák. A cigánymuzsikus azonban játszhatik jól, mert van jó hangszere, hegedűje, brugója, és — tehetsége; van is akitől hallja a nótát. Azokat a pompás zongorákat és más hangszereket, melyeket a művelt népek kitaláltak, a szegény félvad néptörzsek hirtől sem ismerik.

Az ázsiai, afrikai népek hangszerei nagyon tökéletlenek s ma is épen olyanok, mint voltak több száz esztendővel ezelőtt. Egyszerű furulya vagy sip, melyből csak igen kevés hangot tudnak kicsalni, e mellett pedig holmi gitár- és hegedűfélék, melyeken sokszor csak egy hur van. Persze, aki szebbet nem hallott, annak az ilyen zene is szép s a napsütötte zenészek, ha egy-egy sarokban legkuporodva czingognak, még énekelnek is hozzá. Csakhamar kíváncsi nép környezi e művészeket s ha nem is bőven, de mégis csak begyűl annyi apró pénz a hallgatóktól, hogy a szegény fáradt zenészek vásárolhatnak egy kis ebédre valót.

TORONY-ŐR.

Város lakossága vegyed fontolóra:
 Hogy immáron tizedt ütött el az óra,
 S befejezvéen napi munkáját apróra:
 Ki még künn kóvályog, térjen nyugovóra.

EMILKE SÉTÁJA.

— Beszélyke —

SIGA, kedves jó Zsigácskám, jőjj velem kissé a mezőre sétálni!

— Még nem mehetek! Be kell végeznem a dolgomat. Sétálgass addig itt a kertben.

— Óh, azt már ugy meguntam! kiáltá duzzogva a kis Emilke. Mindig egy helyen körben járni! Hiszen délben megígérted, hogy kísétálunk az erdőcske felé. Ott olyan szép!

— Jó, jó, ki is megyünk, csak várj még kissé. Mamácska meghagyta, hogy a virágokat tisztítsam meg a száraz levelektől és hordjam be az üvegházba, mert már hűvös az éj, talán dér is lesz. Szeretnék elkészülni, mire a mama hazaérkezik a városból.

— Akkor hát inkább segítetek, hamarabb készen lesz.

— Nem, nem, te még nem értesz hozzá, összetördelnéd a drága szép virágokat. Csak várj türelmesen.

Az ám, csakhogy a türelmes várakozás volt az a tulajdonság, a melylyel a nyughatatlan kis fiu épen nem dicsekedhetett. Ha a mama otthon volt, engedelmeskedett ugyan a szigorú parancsnak; de most nem volt aki féken tartsa. A mamácska látogatóba ment a szomszéd városba s meghagyta a két fiunak, hogy szépen együtt játszódjanak. Zsiga volt az idősebbik, de ő is alig volt még kilencz éves, természetes tehát, hogy a három évvel fiatalabb Emilke nem épen nagyon engedelmeskedett neki; Zsiga pedig sokszor maga sem igen tudta, mi⁴ kell tennie.

Emilke néhány percz mulva megint visszatért s megint faggatta bátyját, hogy menjenek már ki a mezőre; de Zsiga még nem volt kész az ő kertészkedésével. Emilke már nagyon türelmetlen lett.

— Hát nem mehetnék én magam is? szólt Emilke hirtelen.

— A mama megtiltotta... ámbár azt hiszem, nem történhetik semmi baj. Menj előre, nem bánom, csak ne távozzál messzire. Én majd utánad megyek, mihelyt elkészültem a dolggal.

Emilke nem mondatta ezt magának kétszer. Rögtön a hátsó kis ajtóhoz sietett s néhány pillanat mulva már vígan szaladgált kint a mezőkön. Szép őszi nap volt, a lég tiszta, enyhe, de a fű már elfonnyadt s csak itt-ott nyílt még egy-egy elkésett őszi virág. Emilke nagyon megörült, amint egyet-egyet talált s egész kis bokrétát gyűjtött össze, mire a jókora távolságban folydogáló patakhoz ért. Került a partra és nézte a habokat.

— Milyen szépen folydogál a víz! Nini! ott egy halacska uszik! Itt bizony sokkal szebb, mint abban a kis kertben. Itt várom be Zsigát.

Várt, jó ideig várt, de aztán egyszerre megfélemedezettjó szándékáról, mert nem igen messzire valami tarka követ látott csillogni a patak szélén. Oda sietett és azon kezdett mesterkedni, hogy a követ kivegye; de ez nehéz volt, mert épen e helyen a part nagyon magasra emelkedett s Emilke veszedelmes módon hasalt és nyult le a vízbe, mind hiába. Ha valaki látta volna, bizony aligha meg nem ijed a kis fiu vakmerőségén, mert habár a patak nem volt épen nagyon mély, egy olyan

gyöngye, kicsiny fiu, mint Emilke, igen könnyen bele fulhatott volna.

Ezalatt Zsiga nagy fontoskodással végezte dolgát, melyet mamája leginkább azért bizott reá, hogy legyen mivel foglalkoznia s ne törje a fejét pajkos csinyeken. Végre valahára el is készült s csak ekkor vette észre, hogy már esteledni kezd, későre jár az idő.

— Ohó, meg is feledkeztem Emilké-ről. Sietnem kell utána, hogy hazahozzam, mert mamácska már nem sokára itthon lesz; haragudnék, ha ilyen későn még kint járnánk.

Sietett ki a mezőre s jókora darabot ment, a nélkül, hogy kis öcscsét láthatta volna. Körülnézett, vizsgálódott, amennyire az esthomályban lehetett, de hasztalan, nem látott semmit senkit!

— Emil! Emil, hol vagy? kiáltá egész erővel.

De kérdésére semmi válasz sem hallatszott, néma csönd uralkodott az egész tájon. Zsigának nem tetszett ez a dolog s félig boszusan dörmögé:

— Ugyan hová ment az a nyugtalan kis fiu! Talán csak nem a patakhoz? Tudja, hogy ott nem szabad járkálnia.

Ha nem is szabad, de mégis megtette Emilke és Zsiga ezt jól sejtván, sietett a patak felé. Épen ekkor a távolból kocsi-zörgés hallatszott.

— Ez mamácska! Istenem, hol keressem Emilkét! A mama hazaér s mi nem leszünk otthon . . . aggódni fog . . . egymagam meg nem mehetek haza! . . . mit mondanék, hol hagytam Emilkét? Remélem, nem történt semmi baja.

Épen akkor találkozott Mihály gazdával, a juhászszal, ki a nyáját hazafelé terelte; ő talán látta Emilkét, hiszen egész nap itt volt a mézön.

— Igen is, láttam Emil urfit, szólt Mihály gazda a hozzá intézett kérdésre. De annak már van egy órája is . . . amarra szaladt a patak mentén lefelé. Csodálkoztam is, hogy egyedül bolyong a kis fiu, még valami szerencsétlenség érheti a víz közelében.

Ekkor már komolyan aggódni kezdett Zsiga és hogy ijedelme még nagyobb legyen, csakhamar megtalálta az Emilke zsebkezdőjét a patak partján. Tehát itt játszott, az bizonyos . . . de hát hova lett, hová tűnhetett el, ha csak a vízbe nem esett! . . .

E gondolatra hideg borzongás futott végig Zsigán s annyira megrémült, hogy hamarjában azt sem tudta, mihez fogjon. Mindinkább sötétedett is, már alig lehetett látni néhány lépésnyire. Végre is nem tudott okosabbat kigondolni, mint, hogy a patak mentén haladt lefelé, fűrészelve, kutatva valami nyomot, mely eltűnt kis öcscse sorsáról értesitse. Gondosan vizsgálta a patak partján a vízbe lenyuló füzeseket, nádakát s egyszerre rémülten felsikoltott: egy galyon fönakadva megpillantotta Emilke kalapját.

Most már nem kételkedett többé, hogy Emilke belefult a vízbe. Kétségbeesetten borult a földre, sirt, jajgatott s iszonyu rémületében gondolkozni sem tudott többé; mit is gondolkozott volna, mikor egészen bizonyosnak tekinthette, hogy testvére a vízbe fult!

Sokáig zokogott, sóhajtozott ott a patak partján; de végre mégis mozdulnia kellett; egészen besötétedett, csipős szellő kezdett fujdogálni, haza kell már mennie. Igen, haza menni! De hogy lépjen mamája elé azzal a borzasztó hírrel, hogy Emilke a vízbe fult. Hiszen ez rettenetes! A jó mama ezt tul nem éli! És épen ő,

Zsiga mondja el a gyászhirot, ő, akinek kötelessége lett volna felügyelni kis öcscsére. A félelem, az ijedtség egészen megzavarták szegény Zsigát s egy ideig arra gondolt, hogy talán haza sem megy... de végre nagyot sóhajtvá mégis csak megindult, magával vive Emilke kalapját és kendőjét.

ÉSZAK ÉS DÉL. Hajósok megérkezése az északi sarkvidékre. (Lásd a 358. lapon.)

Már egészen sötét volt és Zsiga szeretett volna futva menni haza felé, de másrészt rettegett a percztől, melyben mamája elé kell majd lépnie. Végre azonban mégis csak eljutott a házhoz, sápadtan, reszketve belépett az ajtó s a mamát már csakugyan otthon találta.

— Hol járkálsz ilyen későn? kérde a mama kissé komolyan.

Itt volt a nehéz percz! Zsiga töredezett hangon, fuldokolva kezdé elmondani, hogy Emilke . . . a szerencsétlen Emilke . . . oh szörnyűség!

— No's, mi bajod Emilkével? szólt a mama csodálkozva. Emilke itt játszik szépen a szomszéd szobában; mi bajod vele?

— Hogyan . . . Emilke itthon van? Hát . . . hát nem fult a vízbe?

— Micsoda? Emilke vízbe fult? . . .
Mi jut eszedbe? Mit beszélsz össze-vissza?

Zsiga nagy örömben, hogy kis öcsésének nem esett baja, alig tudta elmondani, hogy engedte őt egymagában ki a mezőre, hogy kereste aztán késő este s midőn kalapját, kendőjét a patak partján megtalálta, hogy megrémült, holtuak,

vízbe fultnak gondolván a kis fiut. Épen mikor ezt beszélte, belépett Emilke s hallván Zsiga szavait, nevetve mondá:

— Oh persze, volt eszem, hogy nem estem a vízbe! Elég, hogy a kalapom belesett, mikor egy szép fényes kövecske után lehajoltam . . . a víz elvitte a kalapomat és én haza szaladtam . . . még ott

ÉSZAK ÉS DÉL. A *Sphynx*-szobor Egyiptomban. (Lásd a 358. lapon.)

voltál a kertben, mikor visszajöttem egyenesen be a szobába.

— Így tehát fölőseges volt az én nagy ijedelmem, szólt Zsiga.

— Az oktan ijedelem mindig fölőseges, sőt gyakran még bajba is vihet, szólt a mama komolyan. Nem jól tetted, hogy Emilkét egyedül kieresztetted a me-

zőre, de hogysesem oly tulságos rémületnek átengedjed magadat, inkább meg kellett volna győződnöd, hogy csakugyan történt valami baj. Aki ijedtében elveszti nyugodt gondolkodását, nem tud segíteni, még ha igazán történt is baj; ha pedig ok nélkül ijedezik, akkor nevetnek rajta az emberek.

A VADMACSKA.

(Képpel a 356. lapon.)

A mi szelid házi cziczánknak, melylyel, ha néha talán meg is karmol, sokat játszadoztok, van kint a nagy erdőben egy vad rokona, melylyel ugyancsak bajos volna tréfálni. Ez nem más, mint a vadmacska, mely testalkatára nézve egészen hasonló a szelid cziczához, csakhogy jóval nagyobb s erősebb; egyik különbség még az, hogy a vadmacska hosszú farka nem vékonyodik a vége felé, hanem egyforma vastag marad.

A vadmacska szőrének színe szürke, sötétebb haránt sávokkal; farka hegye fekete s farkán azonfelül három egész és több félgyűrű látható; általában a száraz s szürkés zuzmókkal borított fa-ág színéhez hasonlít. És e színre neki szükség van; mert az ő tartózkodáshelye a sziklák üregeiben, vagy a fákon van. Ha egy vastagabb ágra lelapul, ugyancsak jól kell a vadásznak nézni, ha meg akarja látni. Színe tehát védelmére szolgál.

Tanyája a hegyek között, sötét fenyvesekben s rengeteg erdőben van. Itt keresi és találja ő eledelét. Épen oly ügyesen kuszik fel akármelyik fára és lesi meg a madarat a fészében, a nyulat vaczkában, a kis mókust játékában s az egeret rágszálásában, mint a mi házi macskánk. A nagyobb állatokra, minők az őz- és szarvasborjúk a fán lelapulva leleskedik s hátukra ugorva, nyakukba vágja hatalmas karmait s fogaival oly sebeket ejt rajtuk, hogy azok, bár egy darabig viszik is hátukon, nem sokára elvérzenek, elgyengülnek s összerogynak. Nagy károkat tesz a vadmacska néha a nyájokban és vadaskertekben, különösen a fácánosokban is.

Télen, ha az éhség kényszeríti, a falvakba is belátogat s a házi állatokban nagy pusztítást tesz. Mivel pedig azonfelül sok nyulat, madarat, őzet s az embernek hasznára szolgáló állatot semmisít

meg, igen károsnak mondható. Üldözik is mindenfelé. Pedig vadászata nem jár minden veszély nélkül. Ha a vadász a vadmacskát csak megsebz, az ráugrik s karmaival és fogaival kegyetlenül összemarczangolja.

Legfőbb táplálékát azonban mégis az egerek és kisebb madarak képezik. Egy lelőtt vadmacska beleiben egyszer 26 egérnek maradványait találtak; mivel pedig az egerek a mezőn kárt okoznak, pusztításuk által a vadmacska némileg hasznot hajt.

A vadmacskának négy — hat kis fia szokott lenni. Ezek kezdetben vakok s fiatal korukban épen úgy szeretnek játszani, mint a szelid kis házi cziczák. — A vadmacska bundája igen jó és drága prémet szolgálhat.

A FÁCZÁNOSBAN.

(Képpel a 357. lapon.)

A ki a budapesti állatkertet meglátogatta, sok egyeben kívül láthatott ott fácánokat is, még pedig igen különböző fajtákat s gyönyörködhetett az arany fácán pompás tarka tollazatában, vagy az ezüst fácán vakító fehér színében. Mert a fácánok a legszebb madarak sorába valók s bár atyafiak a mi szelid egyszerű tyukocskáinkkal, nálunk tulajdonképen még sincsenek otthon, hazájuk a melegebb éghajlat alatt van, hol vadon élnek az erdőben.

A fácánok egy faja, az ugynevezett közönséges fácán félig-meddig mégis meghonosodott mi nálunk is és mert husa a legpompásabb sültet szolgáltatja, tehát sok helyen nagy gonddal tenyésztik az ugynevezett fácános kertekben. A fácánosnak olyan helyen kell lenni, mely a szelektől védve van s melynek közelében mező, erdő, szántóföld terül el. Itt aztán a fácánok szabadon röpkednek szerte, de nem távoznak soha messzire a számukra

készített fészektől, hol télen mindig készen várja őket az eledel. Nyáron át maguk is megkeresik élelmüket, mely magvából, különféle bogycskából, gyümölcsből, rovarokból áll; mire az ősz beköszön, a fázánok ugyancsak meghiznak s ekkor a fázános ura vendégeket hív és lelövöldözi a fölös számu fázánokat, eleget hagyva meg életben, hogy a jövő esztendőben ismét költhessenek és fölszaporodjanak. Az ilyen fázános tartása természetesen sok pénzbe kerül s ezért csak gazdag emberek szerelhetik meg maguknak az ilyen mulatságot.

A fázánosban csak az ugynevezett közönséges fázán él meg; a többi fajták, minők az arany-, ezüst-, Argus-fázán stb. nem bírják kiállani a mi hideg telünket. Ezeket is tartják ugyan sok helyen, de csak a ház mellett, az udvaron, hol szeliden sétálgatnak a tyukokkal és csibékkel; de midőn a hó és fagy beköszön, akkor oltalmazni kell a szép madarakat, mert különben csakhamar elpusztulnak.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XIII. köt. 20-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Vashámor.“

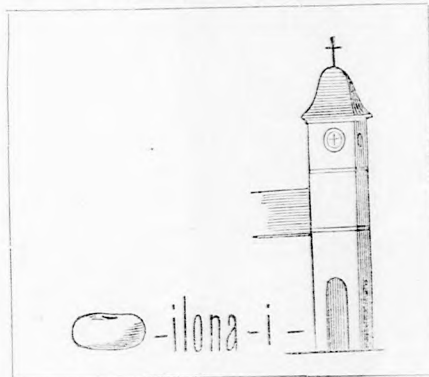
Helyesen fejtették meg: Szlávnits Lajos és György, Pécsy Angyalka és Irma, Fraenkel Mariska és József, Kruplanicz Lajka, Szilávy Irma, Unger Béla, Weinem Ilona, Macher Ilona, Istvánfi Pista, Nánásy Ödön, Szőke Erzs, Leonie és Ilona, Pláviics Zoltán, Lasóber Irma, Sziklássy Etelka, Keresztes Ilona és Gizella, gr. Sigray St. Marsan Sándor, Kohn Móríc Telek Blanká, Szép Vilma, Lukovics Aladár, Kaufmann Gizella, Burger Irma, Cserna Margit és Károly, Neumann Ilona és Miksa, Zinsenheim Ilon és Teréz, Hofbauer János, Meczner Sándor, Bakay Etelka, Nagy Matild és Jolán, Weiss Ferike, Brüll Erzs, Irma és Géza, Link Jetka, Kohn Berta és R., Bleuer Berta és Ilka.

*

A »Kis Lap« XIII. köt. 18. és 19-ik számában közölt képrejtvény megfejtését utólag beküldték még: Szibenliszt Anna, Lukovics

Aladár, Krebsz Zoltán és Dezső, Szép Vilma, Klein Bernát és Paraszt András, Berger Béla, Majláth Antonia, Holitscher Arthur, Nagy Matild és Jolán, Klobusiczky Izabella, Bleuer Berta és Ilka.

KÉPREJTVÉNY.

Kis értesítő.

A hazájuk védelmében megsebesült török vitézek számára a »KIS LAP« olvasói közül újabban egy-egy csomó tépést beküldöttek hozzám:

Szibenliszt Anna, Rác-almásról.

Záborszky Rózika és István, Sídrol.

Pöll Berta, Csurgóról.

A nemes szivből eredő adományokat átszolgáltattam rendeltetésük helyére és a szenvedő sebesültek nevében köszönetet mondok a kis adakozóknak.

FORGÓ BÁCSI.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Klíma Rezső. A beküldöttekből egyet vagy kettőt felhasználok. Kedves elégtétele mre szolgál, hogy az »Öreg vándor« című szindarabocskát minden tekintetben sikerrel adtátok elő; volt taps és volt jövedelem, még pedig 50 frt. Ez már valami! Méltó a szép sikerhöz a pénz hovaforrítása is: hogy t. i. tanszereket vásároltatok a kölesdi iskola részére. Kéréstekeknek, melyhez sok, sok olvasó pájtástoké csatlakozik, még ez év folytán fogok megfelelni: t. i. kaptok ismét egy kis szindarabot, melyet a tél folytán elő

adhattok. — **Rák Annika s testvérei.** Rejtvényeitek magán mulatságnak jók. — **N. N.** Bizony jól tetted, hogy nevedet nem irtad oda a versceske alá. Mert bizony tárgya nem gyermek-

hez való. — **Taszilo.** Az Erzsók néni leírását annyira érdekesnek találom, hogy ha fényképet kapnék róla, rajtot készítenék a cikkhez, melyhez kerek még néhány jellemző vonást. Ha

Ázsiai mészirtások. (Lásd a 339. lapot.)

egyszer megjelenhetett a kaposvári kis postás arczképe, a kassai öregét mért nem adnám ki? — **Nagy Matild és István.** Az ügyes rajzocska meg fog jelenni. — **Keresztes Gizella.** Várom

a kis mesét. — **Bajnok Atilla.** A telephont (messzeszólót) hiába magyaráznám neked, ha amint írod, még nem kezdted természetant s csak hírből ismered a villanyt. (Vége következik.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.

Budapest 1877. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.